

קוֹנְטֵרס

הַצְלָחָה לְבַחֲוֹר יְשִׁיבָה

יְגַלֶּה עֲצוֹת נְפִלְאוֹת לְבַחֲוֹר שְׁלוּמֵד בְּיְשִׁיבָה, אִיךָ
יִצְלִיחַ וְדַבּוֹ, וְיַחֲזִק וְיֵאֱמָץ אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יִתְפַּלְּל
מִפְּגְעֵי וּמִמְקַרֵי הַזְּמַן, וְיַעֲוֹדֵד אוֹתוֹ אִיךָ לַעֲבֹד עַל
כָּל הַקְּשָׁיִים שֶׁנִּתְקַל בָּהֶם בְּיְשִׁיבָה.

*

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נְפִלְא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נַתָּן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלַב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּכִים וּמְאַמְרֵי
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשֵׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלַב
עִיה "ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹכֵב" א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: הַשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת
בְּיִתְרֵי לְאָדָם הֵן בְּיָמֵי נַעֲרוּתוֹ וּבְחַרְרוּתוֹ,
וּכְעֵין שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת
קנב:): יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְיִוְרָדָא; עֶקֶר יִפִּי
הַפְּאָר כְּשֶׁהוּא צָעִיר, וּבְכַפְרֵיט בְּחֹר
יְשִׁיבָה שְׁיֹשֵׁב בְּיִשְׁיבָה, אָז הֵם הַשָּׁנִים
הַכִּי מְצַלְחוֹת שְׁלוֹ, אִם יִהְיוּ לוֹ
הַהֲקֵדָמוֹת הַנְּכוֹנוֹת אִיף לְהַתְנַהֵג וְעַם
מִי לְהַתְחַבֵּר.

(אֲמַרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תרכג)

קוֹנְטֵרַס

הַצְלָחָה לְבַחֲוֹר יְשִׁיבָה

א.

צְרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר הַשָּׁנִים שֶׁל יָמֵי הַבְּחָרוֹת, הֵן
הֵכֵי יָפוֹת בַּחַיִּים וְחָבֵל לְאַבְדָם.

בְּנֵי! תִּדְעוּ, מִגִּיל הַבֶּרֶם-מְצֹנָה — גִּיל שְׁלֹשׁ-
עֶשְׂרֵה, עַד גִּיל הַחֲתָנָה — גִּיל שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה,
חֲמֵשׁ הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ הֵן שָׁנִים הֵכֵי יָפוֹת בַּחַיִּים,
הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ — אִם מִנְצָלִים אוֹתָן כְּמוֹ שְׂצָרִיף,
אֵין עוֹד יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בַּחַיִּים מִבְּחֹר כְּזֶה, וְאִף
שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵהַשְׁעוֹבֵר — הֵן מֵעֲצָמָךְ וְהֵן
מִהַבֵּית וְהַמְשִׁפָּחָה, אִם תִּקַּח אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדֶּיךָ,
תִּצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד, אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן וְתִסְתַּכֵּל

היטב על החיים, אז תצליח עד מאד, אבל אם לא תסתכל על החיים כראוי, אזי אתה הכי אמלל בחייהך. ועליך לדעת, כי חיי העולם הזה הם אכזריים מאד, החיים בזה העולם הולכים עם האדם באכזריות מאד מאד גדולה, ומי שזוכה לנצל את זמן הבחירות, ובורח אל התורה, הוא הכי מאשר, והוא נצל מאכזריות העולם; כי טבע של בני אדם שאינם מרחמים על אף אחד, כל אחד חושב רק מעצמו, לא אכפת לו מהשני, ההוא ינצל אותך עד הסוף, ואחר-כך יזרק אותך, ולא ישאר ממך כלום. לכן ראה לקחת את עצמך בידיך, ותזכר היטב, שחמש השנים האלו מגיל הבר-מצוה עד גיל החתונה, הינו מגיל שלש עשרה עד גיל שמונה-עשרה, הן השנים הכי יפות והכי מצלחות — אם תקח את עצמך בידיך, ותשפח עכשו לגמרי מהעולם, אין לך עולם כלל, אתה יושב בין פתלי הישיבה, אין חסר לך כלום — אכל, בגוד, שנה וכדומה, כל שאר צרכיך, אם תקח את דברי אלה היטב היטב ללבך, אז תצליח מאד מאד, ואם תהיה חכם בעיניך, אז תדע שאבדת את כל חייך, כי חמש השנים האלו, הן

היסוד של כל החיים שלך.

ב.

לשמור עצמו מאד מחברים רעים ומקלקלים
המורידים מהדרך הישרה.

עליך לדעת, אהובי, בני היקר, שהעולם נעשה
הפקר, וירד מאה מדרגות אחרנית, והדור הזה
הוא הדור הכי גמוף והכי שפל שהיה מאז בריאת
העולם, כי אמות העולם הורידו מעצמם את על
הצניעות ועל הדרך ארץ, והחדירו את זה גם
בנשמות ישראל, עד כדי כך, שהעולם מלא זמה
ונאוף, שקוץ, תעוב ולכלוף, מדברים כל מיני נבול
פה, רחמנא לישזבן, והולכים ברחובות כמו חיות
בלי בוששה, מלאי כפירות ואפיקורסות, מדברים
נגד הקדוש-ברוך-הוא בריש גלי, צוחקים מכל
דבר השיף ליהדות, ובאמת לך בחור ישיבה אין
שום שיכות לזה, אבל אתה צריך לדעת כי בישיבה
יש עוד בחורים שבאים ממשפחות מקלקלות,
שכבר נתפסו בזהמה הזו של כפירות ואפיקורסות,
ומה גם שיש בחורי ישיבה שנכנסו לישיבה, שהם

גם כן מקלקלים, ויש להם מדות רעות —
 אכזריות ורציחה, ומוכנים לשפך דם, לבייש
 ולבזות את הזולת, מדברים נבול פה, רחמנא
 לישזבן, ומסיתים ומדיחים בשקט גם כן נגד
 התפלה ולמוד התורה וקיום המצוות, אז עליך
 לדעת, אהובי, בני, שצריכים להשמר מאד מאד
 מחברים רעים, וצריכים לברח מהם כמו שבורחים
 מאש שורפת, כי אש תשרף אותך רק פעם אחת,
 אבל החברים הרעים ישרפו את נשמתך, שכל
 השבעים שנה שלך יהיו שרופות; לכן אהובי, בני
 היקר, ראה לשמר עצמך מאד מאד עם מי אתה
 מתחבר, שלא תהיה לך שום שיכות אל חברים
 רעים, אל תעמד בארבע אמות שלהם, אל תדבר
 אתם, ואם חס ושלום, קורה שאיזה חבר רע רוצה
 להכשיל אותך במשהו, תכף ומיד תרוץ אל ראש
 הישיבה והמשגיח, ואל תתבייש להגיד לו מה קורה
 פה, ואפלו שהחבר הרע יאיים עליך — אל תפחד
 ממנו, כי יש חק ואין העולם הפקר. ולכן ראה
 מאד מאד להשמר עם מי אתה מתחבר, אם אתה
 רוצה חבר רע שיש לו מדות מגנות, מדות
 אכזריות, ומנבל את פיו, ומתחצף נגד המגיד

הצלחה לבחור ישיבה

שעור שלו ונגד ראש הישיבה שלו ונגד המשגיח שלו, תברח ממנו, זה לא החבר שלך, הוא רק יקלקל אותך ויוריד אותך מהדרך הנכונה, ואוי ואבוי אם תתחבר אתו, כי אתה תשאיר אמלל לכל ימי חייה, מכל שכן אם יחטיא אותך באיזה חטא או מעשה מגנה, אז אתה הכי אמלל בחייה. לזאת אל תהיה בטלן, תברח מחברים רעים בכל מחיר, ואם חס ושלום, רוצה איזה חבר לנגע בך, או לעשות אתך איזה מעשה מגנה, בשום פחד לא תפחד לגלות את זה למגיד שעור שלך, לראש ישיבה שלך, למשגיח שלך, ואל תתפעל משום איומים. ואם תצית אותי בזה, תצליח מאוד מאוד בימי נעוריה.

ג.

להרגיל עצמו במדת דרך ארץ הן לפני רבו, הן לפני ראש הישיבה והן לפני המשגיחים.

אתה צריך לדעת, אהובי, בני היקר, שדרך ארץ קדמה לתורה, אצל הקדוש-ברוך-הוא מאוד מאוד חשוב מי שמתנהג בדרך ארץ וכיראת שמים,

ומדבר בנחת עם הבריות, אינו צועק ואינו קופץ ואינו צוהל ואינו מתחצף נגד מי שגדול יותר ממנו, מכל שכן רבו שלמדו תורה וכן ראש הישיבה שמלמד אותו תורה, וכן המשגיחים ששומרים עליו שילמד היטב; כי מידת הדרך ארץ היא הסמל הכי יפה לבחור ישיבה, כשיש לבחור ישיבה דרך ארץ, אז הוא מקדש שם שמים ברבים, וכלם אוהבים את התורה, ורוצים גם-כן ללמד תורה, והוא נעשה דגמא לאחרים, כי רואים מה שהתורה למדה אותו, שהוא בעל דרך ארץ גדול, ואף פעם אינו מתחצף, ודיקא על-ידי-זה יצליח בתיים; כי במדת הדרך ארץ יכולים לעבור את העולם בנקל ובנח מאד, מה שאין כן במדת העזות, אומרים חכמינו הקדושים (אבות ה): "עז פנים לגיהנום"; שהוא סובל את הגיהנום עוד בזה העולם; כי מי שמתחיל עם אחרים, הוא לא ינקה מזה שגם אחרים יתחילו אתו, וזה 'שכרו' של העז פנים, כשמתחצף נגד רבו ונגד ראש הישיבה שלו ונגד המשגיחים, שלבסוף מתחצף גם לבחורים אחרים, ואז הוא מקבל מנה אחת אפים, כי יש יותר תזקים ממנו, ואם הרגיל את עצמו במדת

העזות פנים, שהוא מעז פניו נגד כל אחד, לבסוף הוא יסתבך גם עם החק, ויגמר בבית-סֵהר, וזה דבר ברור. מה שאין כן מי שמתנהג בדרך ארץ, אפלו שיבואו ויתחילו אתו, הוא אינו מגיב ואינו מסתפל, מסיח דעת, ובורח מהתצופה והעז פנים, אז לבסוף שהוא מקרח לעזב אותו; כי טבע של עז פנים, שמחפש קרבן עם מי להתחיל, ואם מוצא עז פנים כמהו, אז יש לו עם מי להסתבך, עד שמגיעים למכות רצח, רחמנא לישזבן, ועד שמסתבכים בצרות. וזה סובב והולך על כל החיים, לא כן מי שהוא בטבע בעל דרך ארץ, הוא עובר את העולם הזה בשלום ובקלות, הוא נח למקום ונח לבריות, ויש לו שלום בבית, שלום בחוץ, הוא אינו מסתפל על אף אחד. לזאת, אהובי, בני היקר, אל תהיה בטלן, אלא תקנה בעצמה מדת הדרך ארץ, ותתנהג בדרך ארץ גדול עם המגיד שעור שלך, לא לדבר נגדו אפלו אחרי גבו, כי אזנים לכתל, וכן תשמר מאד בכבוד ראש הישיבה שלך, שמלמדך תורה, וכן תשמר מאד על כבוד המשגיחים, שהם שומרים עליך ומשגיחים עליך שתוכל ללמד תורה, ולא יחסר לך מאומה,

וְאֶפְלוּ אֶתְּהָ יוֹדַע שְׁעָשׂוּ לָךְ אֵיזָה עוֹל, תִּדַע כִּי אֱלֹקִים
 בְּשָׁמַיִם וְאֶתְהָ בְּאָרֶץ, יֵשׁ לָךְ עֵצָה אַחַת — רַק לָבוֹא
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו, וְלִדְבַר אֵלָיו,
 וְלִסְפֹּר לוֹ אֶת הַכֹּל, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּבֹד יַעֲשֶׂה
 שְׁהַמְגִיד שְׁעוֹר אוֹ רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה אוֹ הַמְשָׁגִיחַ יִהְיֶה
 דַּעְתָּם לְטוֹבָה אֵלָיךְ, אֲבָל אֶתְהָ אֶל תִּתְחַצֵּף בְּשׁוֹם
 פָּנִים וְאֶפֶן, אֶפְלוּ שְׁאֶתְהָ חוֹשֵׁב אוֹ אוֹחֵז שְׁעָשׂוּ לָךְ
 עוֹל הַכִּי גָדוֹל, בְּרַח לָךְ יוֹתֵר טוֹב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא מֵאֲשֶׁר לְהִתְחַצֵּף; כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ
 בְּמַדַּת הָעֲזוּת, אֲזִי יִתְחַצֵּף גַּם נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְיִכְנַס בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְאִזּוֹ אוֹי
 וְאֲבוֹי לוֹ, שְׁמַנְתֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִחַיֵּי הַנִּצְחָה.

ד.

לְנִצָּל כָּל רָגַע בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלֹא לְבַטֵּל
 אֶת הַזְּמַן הַיְקָר מִפֶּז.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, אֲשֶׁר אֵלוֹ
 חֲמֵשׁ הַשָּׁנִים שְׁאֶתְהָ נִמְצָא בִּישִׁיבָה, מְגִיל שְׁלֹשׁ-
 עֶשְׂרֵה עַד גִּיל שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, אֵלוֹ הֵן הַשָּׁנִים הַכִּי
 יְפוֹת בְּחַיֶּיךָ, וְאִף שְׁאֶתְהָ עֲדִין אֵינְךָ יְכוֹל לְהַבִּין

הצלחה לבחור ישיבה

רט

דבר זה או לקלוטו, כי עדין אתה צעיר מאד, וחושב שהנה מחכה לך מי יודע מה — חיים ארבים, חיים של עשר וכבוד, חיים של גדלה, חיים של גאונה, הכל דמיון גדול, כי החיים בעולם הזה הם אכזריים מאד מאד, עוברים על בני-אדם צרות ויסורים, שהוא לא חשב ולא תאר בחלום הכי שחור בחייו, תקף-ומיד כשבחור מתחתן, אזי אם לא נצל את השנים הללו כפאות, מתחילים לעבר עליו משברים וגלים כאלו, שלא חלם שיכולים להיות דברים כאלו, מכל שכן כשמסתבך בכספים, ומכל שכן וכל שכן כשמסתבך עם החק, לבסוף מרים ומרורים לו החיים, לא-כן אם את חמש השנים האלו מנצלים היטב ללמוד התורה הקדושה, ועושים לעצמם קביעות חזקה בכל יום ללמד: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, בריתות ותוספות, ואוהבים ללמד, ומנצלים את הזמן היקר ללמד, אז תהיה בטוח שתהיה הכי מאשר בחייה, כי התורה מעשרת את האדם גם בגשמיות; מי שמקבל על עצמו על התורה, הקדוש-ברוך-הוא מוריד ממנו על מלכות ועל דרך ארץ, אינו צריך לעשות שום דבר,

מביאים לו כבוד לבית מה שהוא צריך. ובלבד, אהובי, בני, שתקבל על עצמך על תורה כשור לעל וכחמור למשא, ללמד בכל יום: תורה, נביאים, כתובים, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, בריתות ותוספות, וככל שתתמיד בלמוד התורה הקדושה, וזה יכנס בתוך הדם שלך, שאין לי בזה העולם רק את הקדוש-ברוך-הוא ורק את התורה, על-ידי-זה תהיה מבטח לכל ימי חייך, שלא יחסר לך שום דבר, וכשתחתן — אזי יתחיל הנעם והמתיקות והערבות של חייך, מאחר ששמת את התורה לתכליתך; כי כשאדם מקבל על עצמו על התורה, אז כל החיים שלו הולכים בצורה אחרת לגמרי לגמרי, הוא חי על-פי התורה, הוא נושם על-פי התורה, ומדבר על-פי התורה, וכל המשא ומתן שלו הוא על-פי התורה, הבית שלו מתנהל על-פי התורה, ואז הוא הכי מאשר; ולכן ראה, אהובי, בני היקר, אתה עכשו בגיל צעיר מאד, שמע בקולי, ותרגיל את עצמך ללמד בכל יום: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, בריתות ותוספות, ואינך צריך ללמד בפעם אחת, אלא בכל יום קצת מזה וקצת מזה וקצת מזה,

הצלחה לבחור ישיבה ריא

ולבסוף תגיע אל מחוז חפצך, ואם תשמע בקולי, ותעשה את התורה לתכליתך, אז תצליח מאוד מאוד בתייך, ותהיה הכי מאשר בתיים. כמו שראינו בעינינו ושמענו באזנינו מכל גדולי התורה, שהתנהגו כך, שהתחילו בגיל צעיר להתמיד בלמוד התורה הקדושה, ועשו את התורה ליסוד בתייהם, אז גדלו והצליחו אחר חתנותם, ויצא שמם מסוף העולם ועד סופו, וכבר לא היה חסר להם כלום, ונתרבו מהם תלמידים, והיתה להם פרנסה בשפע, וכלם אהבו אותם וכבדו אותם; ולכן, אהובי, בני היקר! ראה להכניס גם אתה את ראשך ביניהם, ואל תהיה בטלן, אלא תקבל על עצמך על תורה, ואף שאני יודע שזה עכשו מאוד מאוד קשה לך, כי סוף כל סוף עד גיל שלש-עשרה היית ילד, ושחקת בכל מיני משחקים, ופתאום נעשית בר-מצוה בגיל שלש-עשרה, קשה לך מאוד לעזוב את כל השטיות שעשית עד עתה, אבל אם תוכל לעבור את חמש השנים האלה מגיל שלש-עשרה עד גיל שמונה-עשרה, מגיל בר-מצוה עד גיל החתונה בטוב, ותמסר את נפשך במסירות נפש גדולה ללמד את התורה הקדושה, אז תצליח מאוד

ריב הצלחה לבחור ישיבה

מאד בתייך, ולא תתחרט, אבל אם לא תציית אותי — תתחרט, והתחרטה כבר לא תועיל לך, כי בליית את השנים הכי יפות של תייך.

ה.

לאכל כל צרכו, ולא לסגף עצמו לא באכילה ולא בשנה.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שבחור צעיר צריך לשמר מאד מאד על הזמנים, לאכל בזמן ולישן בזמן, ואין בזה שום עבודה לסגף את עצמו, לא באכילה ולא בשנה, וזה מעצת היצר הרע, שמסית ומדיח בחור צעיר שלא יאכל, לאיזה טעם שרק יהיה, פה הוא נגעל, פה אינו רעב, פה אינו יכול, וכדומה כל מיני שטיות שממציא לו היצר הרע, ואינו תופס שזו מלכדת שהיצר הרע שם תחת רגלו להחליש את גופו, כדי שיהיה חולה; כי כך ברא הקדוש-ברוך-הוא את טבע העולם, שאדם צריך לאכל, ובפרט בחור צעיר, צריך לשמר מאד מאד על זמני אכילה, לאכל פת שחרית תכף-ומיד בבקר, שמאד מאד הזהירונו

הצלחה לבחור ישיבה

ריג

חכמינו הקדושים על אכילת פת שחרית, הדבר הראשון בבקר צריכים לאכל, וכן ארוחת צהרים, וכן ארוחת ערב, להשתדל לאכל מהכי טוב ומהכי טרי, מאכלים חמים כדי להבריא את גופו, ואם תאכל טוב, תוכל ללמד טוב, פי זה תלוי בזה, ואם תתחכם ולא תאכל, או תתרושל באכילה מאיזה טעם שרק יהיה, תדע, אהובי, בני, שזו עצת היצור הרע ללכוד אותך במצודתו, כי רוצה להחליש את כחך שלא תלמד, ואין בזה שום עבודה בדור הזה ושום קדשה ושום טהרה לבחור צעיר לסגף את עצמו מאכילה, אבל אתה צריך מאוד מאוד לשמור מה שאתה אוכל, לא דברים חריפים ולא כל דבר שהעינים רואות צריכים לאכל, אלא להשמר מאוד שיהיו המאכלים טריים, ולשמור מאוד על פשרות אכילה במה שאוכלים, כי אכילה שאדם אוכל, מזה נעשה לו הדם, והדם הוא הנפש, ואם חס ושלום, מפטמים את עצמם במאכלות אסורים, או אין מסתכלים על תולעים ועל שרצים המצויים בתוך מאכלים, או, חס ושלום, אין נזהרים מאכילת בשר וחלב וכדומה, על-ידי-זה הדם מתערבב לו, וקונה לעצמו מדות רעות, ומזה באות

ריד הַצְּלָחָה לְבַחֲוֹר יִשְׂרָאֵל

כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הָעֲזוֹת שֶׁל בַּחֲוֹר. וְאִם אַתֶּם רוֹאִים
בַּחֲוֹר שֶׁמֵּעַז פָּנָיו בְּפָנָי כָּלָם, תִּדְעוּ שֶׁהַבַּחֲוֹר הַזֶּה
אֵינוֹ נִזְהָר מִמֵּאֲכָלוֹת אֲסוּרִים. לְזֹאת רְאֵה, אֶהוּבִי,
בְּנֵי הַיִּקָּר, לְהַשְׁמֵר מְאֹד מֵה שְׂאֵתָה אוֹכֵל, שֶׁלֹּא
יְהִי בְּזֵה שׁוֹם חֲשֵׁשׁ אֲסוּר, וְתִבְדֹּק הֵיטֵב הֵיטֵב
שֶׁיְהִיוּ מֵאֲכָלִים טְרִיִּים, וְתֹאכֵל כָּל צָרְכְּךָ. וְכֵן הַדָּבָר
עִם הַשָּׁנָה, בַּחֲוֹר צָעִיר צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל לִישׁוֹן לְכָל
הַפָּחוֹת בֵּין שֶׁבַע לְשִׁמוֹנָה שָׁעוֹת, וְאִזּוּ יֵשׁ לוֹ יוֹם
שָׁלֵם לְלַמֵּד תּוֹרָה בְּעִיּוֹן רַב וּבְשִׁכּוֹל צַח, וְאִם הוּא
מְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בַּשָּׁנָה, זֶה גַם-כֵּן מֵעֲצוֹת הַיִּצָּר
הָרַע, לְלַכּוֹד אוֹתוֹ בְּמַצּוֹדָתוֹ — שֶׁיִּחְלֹשׁ, וְכָל הַיּוֹם
יִישׁוֹן בַּמָּטָה, וְזֶה מְבִיא אוֹתוֹ אַחֲר־כֶּף לְכָל מִינֵי
מַדוּת רָעוֹת — עֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת, עַד שֶׁבָּא לְיַדִּי
חֲטָאִים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן. וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי
הַיִּקָּר, לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, אֶל תְּסַגֵּף אֶת עֲצָמְךָ בַּשָּׁנָה,
בְּרַגַע שְׂאֵתָה מְרַגֵּשׁ שְׂאֵתָה צָרִיךְ לִישׁוֹן, לֶךְ לִישׁוֹן,
כִּדֵּי שֶׁיְהִי לְךָ מִחַ צָלוּל לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְכֵן אִם אַתָּה
נִעְשָׂה רָעֵב, לֶךְ לְאָכֵל, כִּדֵּי שֶׁיְהִי לְךָ כֹּחַ לְלַמֵּד
תּוֹרָה, אֲבָל אִם תְּסַגֵּף אֶת עֲצָמְךָ בַּשָּׁנָה וּבְאֲכִילָה,
תִּדְעַ שְׁזוֹ הַמְּלַכּוֹדָת שֶׁל הַיִּצָּר הָרַע, שֶׁלֹּא תוֹכֵל
לְלַמֵּד תּוֹרָה.

.1

להתפלל את התפלות הקבועות במנין לאט
ומתוך הסדר מלה במלה.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, כי התפלה היא השער והפתח להכנס אל הקדוש-ברוך-הוא, בודאי אתה רוצה לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא, בודאי אתה חולם — מתי אזכה לראות את הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לו מה שמעיק לך, ואתה שוכח שבכל יום נוהגים לך הזדמנות שלש פעמים להכנס אל הקדוש-ברוך-הוא, ולדבר אליו ולספר לפניו יתברך את כל לבבך, ואתה יכול לראות אותו פנים אל פנים, אך אתה מבזבז את הזמן הזה הכי יקר. ונחמינו הקדושים אומרים, אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפלל; ראה להתפלל בכל יום בצבור: שחרית, מנחה, מעריב, ואין עוד דבר יותר גדול מזה, כי בעת התפלה שאדם מתפלל אז נפתחים כל העולמות, ומכל שכן בשמתפללים בצבור, אז הקדוש-ברוך-הוא מוחל לכל הצבור ביחד, לכן ראה, אהובי, בני היקר, להתפלל בכל יום שחרית במנין, מתוך

הַסְדוֹר דִּיקָא, וְכֵן מְנַחֵה תְּתַפְּלֵל בְּמִנְיָן וּבַסְדוֹר
דִּיקָא, וְכֵן מְעַרֵיב תְּתַפְּלֵל בְּמִנְיָן וּבַסְדוֹר דִּיקָא,
תִּשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל מְלָה בְּמְלָה לְאַט לְאַט עִם נִגּוּן,
כָּל אֶחָד עִם הַנִּגּוּן שְׁלוֹ, עִם הַהֲתַעֲוֹרוֹת שְׁלוֹ, עִם
הַחֲיוֹת שְׁלוֹ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל מֵה וְאִיךְ אַחֲרֵים
מִתְפַּלְלִים, אַתָּה יֵשׁ לְךָ אֶת הַסְדוֹר שְׁלֶךְ, תַּעֲמֹד
בְּפִנֵּה שְׁלֶךְ, בְּמָקוֹם הַקְּבוֹעַ שְׁלֶךְ, וְתִתְפַּלֵּל עִם חֲיוֹת
וּדְבָקוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִכְוֶן אֶל כָּל בְּרָכָה
וּבְרָכָה שְׂאֵתָה מְבָרֵךְ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִשׁוֹן
נוֹכַח: "בְּרוּךְ אַתָּה הַיְיָ"ה", שְׁתַּרְאֶה אֶת שֵׁם הַיְיָ"ה
לְפָנַי עֵינַיךְ, אִז אַתָּה רוֹאֶה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
בְּשִׁבִיל זֶה הַצְדִּיקִים תִּמְיֵד הַתְּפִלָּה בְּסְדוֹר שְׁכָתוֹב
בוֹ שֵׁם הַיְיָ"ה, כִּי אִז רוֹאִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
פָּנִים אֶל פָּנִים, וַיְכֻלִּים לְפַעַל אֶצֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא כָּל מַה שְׁצָרִיכִים, וְכֵן בְּכָל מָקוֹם בְּתַפְּלָה הֵיכֵן
שְׁכָתוֹב בְּלִשׁוֹן נוֹכַח 'אַתָּה', תִּכְוֶן שְׂאֵתָה מְדַבֵּר
עִכְשָׁו אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְזֹאת תְּפִלָּה הִיא
מִהֲדַבְּרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּם רוּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם, אֲבָל
בְּנֵי-אָדָם מְזַלְזָלִים בָּהֶם; וְלִכֵּן אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְיָקָר,
אַתָּה רְאֵה לֹא לְזַלְזָל בְּתַפְּלָה, אֲלֵא תְּתַפְּלֵל לְאַט
לְאַט מְלָה בְּמְלָה מִתּוֹךְ הַסְדוֹר בְּדְבָקוֹת עֲצוּמָה,

הַצְלָחָה לְבַחֲוֹר יְשִׁיבָה ריז

וְהֵן הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת שֶׁקִּבְּעוּ לָנוּ אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה. וְאִם תִּהְיֶה נִזְהָר לְהִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, תִּהְיֶה בְּטוֹחַ שִׁפְתָּח לְךָ הַמַּח לְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. מְלַבֵּד זֹאת תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְהַגִּיד בְּכָל יוֹם תְּהִלִּים, שְׁהִם שִׁירֵי דָוִד הַמְּלֶךְ, שֶׁהֵיךָ רָגִיל לְשִׁיר לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יְעַת צָרָה וְצוּקָה וּבְכָל יְעַת מְצוּא, בְּכָל יְעַת שְׂמִחָה וְחִדּוּהַ הוּא שֶׁר אֶת הַתְּשׁוּבָה הַאֵלוּ, וְאַצֵּל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד חֲבִיבָה אֲמִירַת תְּהִלִּים, וְעַל כֵּן אֲשִׁירֵי מִי שֶׁזוֹכֶה לְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, כִּי הַתְּהִלִּים נִחְלָק לְשִׁבְעָה חֻלְקִים, בְּאֶפֶן שִׁיּוּכְלוּ לְסִיִּים אֶת זֶה בְּכָל שָׁבוּעַ, וְעַל כֵּן מִי שֶׁרָגִיל בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים, נִפְתָּחִים לְפָנָיו הַשָּׁעָרִים הָעֲלִיוֹנִים בַּשָּׁמַיִם. וּמְכַל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן אִם תְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְלַכֵּת לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, אוֹ תִטְיֵיל בַּחוּץ וְתִדְבֵר וְתִשְׁיַח אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי תִהְיֶה הַכִּי מְאֻשָּׁר; כִּי בְּאֲמַת אֵין לְאָדָם בְּזוּהַ הָעוֹלָם אֵף אֶחָד, רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲמָנָם הַמַּגִּיד שְׁעוֹר שְׁלֶךְ הָרֹאשׁ יְשִׁיבָה שְׁלֶךְ וְהַמְשִׁיחִים שְׁלֶךְ, הֵם יְכוּלִים לְלַמֵּד אֶתְךָ תּוֹרָה, הֵם יְכוּלִים

ריח הצלחה לבחור ישיבה

להדריך אותך בדרך הנכונה, אבל מי שנשאר אתך ומי שמבין אותך זה רק הקדוש-ברוך-הוא, אין בעולם מי שיבין אותך ואין בעולם מי שיהיה קרוב אליך כמו הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (תהלים קמה): "קרוב הוי"ה לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת", הכי קרוב לאדם זה הקדוש-ברוך-הוא, ועל-כן תהיה רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואף שבהתחלה ידמה לך שאף אחד אינו שומע אותך, כי אלקים בשמים ואתה בארץ, כל זה בא רק מהכפירות שנטבעה בעצמך, אבל אם תלמד תורה בקדושה ובטהרה, ותתפלל את התפלות הקבועות שבכל יום, אז תבנה אצלך האמונה באפן ברור ומזכך כזה, שתרגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא אתך, עמך ואצלך, ואתה הולך עם הקדוש-ברוך-הוא, ואתה מטיל עם הקדוש-ברוך-הוא, ואתה מסתכל על הקדוש-ברוך-הוא, ואתה נושם את הקדוש-ברוך-הוא, ואתה שומע את הקדוש-ברוך-הוא, ואתה מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, ואז לא יהיה לך קושה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שאתה מטיל ברחוב,

הצלחה לבחור ישיבה ריט

אתה מדבר אז אל הקדוש-ברוך-הוא, וזו המדרגה
הכי עליונה שאדם צריך להגיע בזה העולם —
לבדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כמו שמדברים אל
בשר ודם, ואף שכל העולם צוחקים מזה, זו
הבעיה שלהם, כי הם מלאים בפירות ואפיקורסות,
ואין להם אמונה ברוח ומזככת; כי המאמין
האמתי שמאמין שאין שום מציאות בלעדיו יתברך
כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם,
הוא תמיד מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי אין לי
בזה העולם רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו. ולכן
תדע לה, אהובי, בני היקר, שאין לה בחיים בזה
העולם אף אחד רק הקדוש-ברוך-הוא, ואתו
תשאר ואליו אתה חוזר, ועל-כן למה אתה צריך
לחפזות עד שיקחו לה את הנשמה, ואז תסבל סבל
גדול עד שתגיע להקדוש-ברוך-הוא! תרגיל את
עצמך כבר עכשו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא
בתמימות ובפשיטות גמורה, ואתה יכול לשלב
דבורים מעצמך באמצע התפלות הקבועות, ולבקש
כל מה שאתה צריך, וזה יהיה לה חק ולא יעבר,
כל יום ויום לספר להקדוש-ברוך-הוא מה עבר
עליך ביום הזה, ולבקש ממנו שימחל לה ויסלח

לך, והקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ובנדיאי ימחל לך ויסלח לך על כל מה שעשית, ואם תרגיל את עצמך להגיע אל המדה היקרה הזו של תפלה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, זה יפתח לך את המוח, וזה יפתח לך את הדעת והשכל ותוכל להתפלל את התפלות הקבועות בלי שום מחשבות רעות, ותכונן מה שאתה מתפלל, וכן תבין ותשפיל היטב את התורה. וזכור מה שאני מבקש אותך, כי תצטרך את זה לכל ימי חייך, ואל תהיה חכם בעיניך, כי כבר אמר החכם מכל האדם: "אם חכמת — חכמת לך, ולצת — לבדך תשא", אם אתה חכם, אתה חכם לעצמך, ואם אתה עושה ליצנות, אתה עושה ליצנות מעצמך; כי מי שמקבל את דברי אלו, יצליח מאוד מאוד בחייו, לא-כן מי שעושה מזה ליצנות, אז הוא מספן לכל ימי חייו, ואף שאני יודע שקשה לך לקבל את הדברים האלו, כי הם דברים שנראים מוזרים או קלים מאוד, אבל אם תחזור על דברי אלה, תראה שאלו יסודות חזקים בחייה, ואתה תצטרך את זה לכל ימי חייך; לזאת, אהובי, בני היקר! עכשו זה הזמן הכי יפה שלך, השנים הכי מתקוות בחייה, חמש

הצלחה לבחור ישיבה רכא

שנים אלו — מגיל הבר-מצוה עד גיל החתונה, מגיל שלש-עשרה עד גיל שמונה-עשרה, תראה לנצל את הזמן הטוב שלך, הן בתפילה ובקשה, תחנונות, ודוידים ופיוסים, לפייס את הקדוש-ברוך-הוא ולבקש ממנו סליחה, וכך מה שאתה צריך, וכן את התפלות הקבועות להתפלל בכל יום במנין דיקא, ולענות "אמן יהא שמיה רבא", קדשה וברכו, ותשתדל לעמד במקום אחד, ולהתפלל מתוך הסדר, וכן תתמיד בלמוד התורה הקדושה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, בריתות ותוספות, ותאכל בזמן ותישן בזמן, אז תהיה בטוח שכל ימי חייך תהיה הכי מאשר; אשרי מי ששם דברי אלה בתוך לבו, אז טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים!

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם!